

Βιογραφικό

Ελένη Πασχαλίδου – Ζογγολοπούλου (Κωνσταντινούπολη 1909 – Αθήνα 1991)

Η Ελένη Πασχαλίδου – Ζογγολοπούλου γεννήθηκε στο Μόδι της Μικράς Ασίας στις 26 Οκτωβρίου 1909 και ήταν κόρη του επιχειρηματία Κωνσταντίνου Πασχαλίδη και της Δέσποινας Παππά, κατασκευάστριας κούκλας. Μεγάλωσε σε ένα αστικό οικογενειακό περιβάλλον στην Κωνσταντινούπολη όπου η αγάπη για τις Τέχνες και τα Γράμματα ήταν αξία που ενστερνίστηκε τόσο η Ελένη όσο και οι τρεις μικρότερες αδελφές της Δανάη Πασχαλίδου-Νικολαΐδη, Λίλη Πασχαλίδου-Θεοδωρίδου, Αλεξάνδρα Πασχαλίδου-Μωρέτη. Η Ελένη από μικρή ηλικία αγαπούσε τη ζωγραφική, ενώ η μητέρα της η οποία ζωγράφιζε ερασιτεχνικά ήταν εκείνη που επηρέασε αργότερα την Ελένη να ασχοληθεί επαγγελματικά με τη ζωγραφική. Άλλωστε, το οικογενειακό περιβάλλον της Ελένης είχε μια παράδοση στις Τέχνες η οποία περνούσε από γενιά σε γενιά. Η δική της γενιά με 56 πρώτα ξαδέρφια, έδωσε πολλούς καλλιτέχνες οι γνωστότεροι από τους οποίους ήταν ο γλύπτης Γιάννης Παππάς και οι ζωγράφοι Ελένη Παγκάλου και Ανδρέας Βουρλούμης.

Στο Ζάππειο Παρθεναγωγείο Κωνσταντινουπόλεως όπου ξεκίνησε ως μαθήτρια, δέχθηκε ερεθίσματα από ένα πλούσιο πολιτιστικά περιβάλλον με σημαντικά έργα τέχνης, το οποίο τη βοήθησε να καλλιεργήσει το αισθητικό και καλλιτεχνικό της κριτήριο. Στο τέλος των γυμνασιακών σπουδών της είχε ήδη αποφασίσει να ασχοληθεί με τη ζωγραφική. Η γνώση τριών ξένων γλωσσών -της Γαλλικής, της Ιταλικής και της Αγγλικής- απετέλεσε πολύτιμο εφόδιο στην πορεία της. Το 1922 η οικογένεια της Ελένης άφησε την Κωνσταντινούπολη με αρχικό σταθμό τη Βάρνα της Βουλγαρίας, μετέπειτα τη Θεσσαλονίκη και τέλος την Αθήνα όπου και εγκαταστάθηκαν οριστικώς το 1925.

Το 1928 η Ελένη εισήχθη στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και ξεκίνησε τις ακαδημαϊκές σπουδές της στη ζωγραφική φοιτώντας στο εργαστήριο του Κωνσταντίνου Παρθένου.

Το 1933 ολοκλήρωσε τις σπουδές της και το ίδιο έτος γνώρισε τον γλύπτη Γιώργο Ζογγολόπουλο. Η γνωριμία τους οδήγησε στο γάμο τους το 1936 και σε μια κοινή πορεία στη ζωή και την τέχνη για 58 ολόκληρα χρόνια.

Το 1937 η Ελένη ταξίδεψε με τον Γιώργο Ζογγολόπουλο στο Παρίσι όπου συμμετείχε στη Διεθνή Έκθεση και της απονεμήθηκε το Αργυρό Μετάλλιο. Στο Παρίσι το ενδιαφέρον της προσέλκυσε αναδρομική έκθεση με το έργο του El Greco, ενώ παράλληλα η επαφή της με το έργο του Pablo Picasso στο Ισπανικό Περίπτερο της Διεθνούς Έκθεσης απετέλεσε σημαντική καλλιτεχνική εμπειρία που θα την οδηγούσε αργότερα στη δημιουργική αφαίρεση.

Το 1939 συμμετείχε στη Διεθνή Έκθεση της Νέας Υόρκης όπου διακοσμητικός της πίνακας διακρίθηκε και έλαβε τιμητικό δίπλωμα για τη συμμετοχή της στο Ελληνικό Περίπτερο.

Το 1949 η Ελένη Ζογγολοπούλου συνέχισε τις σπουδές της στο Παρίσι στη φημισμένη

Σχολή του Αντρέ Λοτ (André Lhote), ενός από τους πρωτοπόρους της σύγχρονης τέχνης και εκπροσώπους του Κυβισμού.

Το 1953 ως υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών συνέχισε τις σπουδές της στη ζωγραφική και ειδικότερα στη νωπογραφία στην Academia di Belle Arti στη Φλωρεντία.

Από το 1953 και έπειτα, οι εμπειρίες από τα ταξίδια που πραγματοποίησε σε Η.Π.Α., Ισπανία, Ιταλία, Αγγλία και Γαλλία επέδρασαν στη ζωγραφική της. Η Ελένη Ζογγολοπούλου θα εστιάζει πλέον στην αφαίρεση και στην ανεικονική έκφραση. Το 1973 με το σύζυγό της Γιώργο Ζογγολόπουλο απέκτησαν ένα εργαστήριο στο Παρίσι, θέλοντας να βρίσκονται στο κέντρο των καλλιτεχνικών τάσεων για να ενημερώνονται άμεσα για τις εξελίξεις στις Τέχνες τους. Στο εργαστήριό της στο Παρίσι η Ελένη διέμενε ορισμένους μήνες του έτους και εκεί δημιουργούσε έργα της έως τα τέλη της δεκαετίας του '80.

Η Ελένη Ζογγολοπούλου εργάστηκε με πάθος και συμμετείχε σε όλες τις Πανελλήνιες Εκθέσεις, ενώ η συμμετοχή της σε πολλές ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό διήρκεσε έως το 1986. Έλαβε επίσης μέρος στις εκθέσεις γυναικών Λονδίνου, Στοκχόλμης και Αιγύπτου.

Υπήρξε ενεργό μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Πολιτισμού (Société Européenne de Culture) με έδρα τη Βενετία από το 1956, ενώ κοντά της μαθήτευσαν αρκετοί νεώτεροι καταξιωμένοι καλλιτέχνες.

Σημαντικά εφαρμοσμένα έργα της στην Ελλάδα είναι οι τοιχογραφικές συνθέσεις που πραγματοποίησε για το Σιδηροδρομικό Σταθμό της Κορίνθου το 1955, καθώς και για την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1961.

Η Ελένη Πασχαλίδου - Ζογγολοπούλου δημιούργησε επίσης μεγάλο διακοσμητικό πίνακα για την αεροπορική εταιρεία LAI με έδρα τη Βενεζουέλα.

Έργα της υπάρχουν σε πολλές ιδιωτικές και δημόσιες συλλογές στην Ελλάδα, Ευρώπη, τις Η.Π.Α. και το Ισραήλ. Στην Ελλάδα ενδεικτικά αναφέρονται οι φορείς: Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών, Υπουργείο Παιδείας, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Μουσείο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης Ι.Βορρέ, Μουσείο Μπενάκη - Πινακοθήκη Ν. Χατζηκυριάκου - Γκίκα.

Απεβίωσε στην Αθήνα στις 16 Φεβρουαρίου 1991.